

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญของสังคมในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนมีคุณธรรมอันจะช่วยให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนอันจะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างปรกติสุขและมีประสิทธิภาพของอาชีพการงานซึ่งรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของสังคมเพื่อทำให้มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติจึงได้กำหนดนโยบายของการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 6) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2564) ระบุไว้ว่าเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579 ซึ่งเป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปีแรก โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่างๆ มีความสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งนี้เป้าหมายประเทศไทยในปี 2579 คือ เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนบนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนสังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรมมีความเหลื่อมล้ำน้อยคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นพลเมืองที่มีวินัย ตื่นรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิตมีความรู้มีทักษะและทัศนคติที่เป็นค่านิยมที่ดีมีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่สมบูรณ์ มีความเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะและทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมีความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียนและพลเมืองโลกประเทศไทย มีบทบาทที่สำคัญในเวทีนานาชาติระบบเศรษฐกิจตั้งอยู่บนฐานของการใช้นวัตกรรมดิจิทัลสามารถแข่งขันในการผลิตได้และค้าขายเป็นมีความเป็นสังคมประกอบการมีฐานการผลิตและบริการที่มีคุณภาพและรูปแบบที่โดดเด่น เป็นที่ต้องการในตลาดโลก เป็นฐานการผลิตและบริการที่

สำคัญเช่นการให้บริการคุณภาพทั้งด้านการเงินระบบโลจิสติกส์บริการด้านสุขภาพและ
 ท่องเที่ยวคุณภาพเป็นครัวโลกของอาหารคุณภาพและปลอดภัยเป็นฐานอุตสาหกรรมและ
 บริการอัจฉริยะที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ใช้นวัตกรรมทุนมนุษย์ทักษะสูงและ
 เทคโนโลยีอัจฉริยะมาต่อยอดฐานการผลิตและบริการที่มีศักยภาพในปัจจุบันและพัฒนา
 ฐานการผลิตและบริการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การมีระบบเศรษฐกิจสังคมและ
 ประชาชนที่มีความเป็นอัจฉริยะ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 5)
 ในขณะเดียวกัน รัฐบาล ได้ประกาศนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยกลไกประชารัฐซึ่งเป็
 นการสานพลังความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาสังคมนับจากนี้ไป
 ทุกภาคส่วนของประเทศ จะร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุนและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก
 ให้เจริญเติบโตอย่างเข้มแข็งสมดุลและยั่งยืนผ่านทาง การดำเนินงานของ 12 คณะทำงาน
 ทั้งนี้ภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้การสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนใน
 รูปแบบของการจัดตั้ง “วิสาหกิจเพื่อสังคม” (Social Enterprise) เพื่อให้ชาวบ้านสามารถ
 พึ่งพาตนเองได้โดยรัฐบาลยืนยันว่าผลประโยชน์ทั้งหมดนั้นตกเป็นของพี่น้องประชาชนและ
 ไม่มีการเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มทุนใดๆ ภายใต้ “สานพลังประชารัฐ” คือพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะ
 เปลี่ยนแปลงและปฏิรูปประเทศไทยเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ระดับ
 ฐานรากและส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินธุรกิจบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมและ
 เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม (จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน, 2559) กล่าวคือ หาก
 เปรียบประเทศเป็น “มนุษย์ 1 คน” ในการขับเคลื่อนประเทศตามแนวทาง “ประชารัฐ” นั้น
 ภาคประชาชนเปรียบเสมือน “ร่างกายและจิตใจ” ที่ควรได้ทำในสิ่งที่ตนรักและต้องการมี
 ภาครัฐเป็น “มันสมอง” ช่วยขบคิดครบวงจรเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังและตั้งใจนั้นไม่คิด
 แทนไม่ยึดเหนี่ยวไม่เบียดบังโดยมีภาคเอกชนทำหน้าที่ “ระบบต่างๆ ในร่างกาย” ทั้งระบบ
 กล้ามเนื้อระบบเลือดระบบประสาทระบบหายใจระบบย่อยอาหารฯลฯที่เชื่อมโยงสมอง-
 ร่างกาย-จิตใจให้ทำงานสอดคล้องประสานกันเหมือนดัง 3 ภาคส่วนที่เติมเต็มกันเพื่อให้
 ประเทศชาติมีความสมบูรณ์แบบ แล้วประชารัฐคือการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9)(พล
 เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา, 15 ตุลาคม 2559)

ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาจำนวนไม่น้อย ไม่
 สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเป็นเพราะโรงเรียน
 กับชุมชนอยู่กันอย่างเป็นเอกเทศ หรือต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ของตนเอง บางพื้นที่

สถานศึกษาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยได้ การสอนของครูจึงเป็นแบบอนาล็อก เป็นการสอนที่ผู้เรียนต้องเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว โดยครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ หรือเข้าถึงชุมชนของตน การเรียนการสอนที่ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้เรียนกับเจ้าของภาษา ซึ่งสังเกตได้จากกระแสเรียกร้องทั้งจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความต้องการให้การศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้น ต้องการให้มีการตรวจสอบมากขึ้นในการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ (จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน, 1 เมษายน 2559) ทำให้ผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) และผลการประเมินนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559, ธันวาคม 2559)

โครงการโรงเรียนประชารัฐเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งรับผิดชอบในเรื่องของการศึกษาให้เป็นประสานงานโครงการนี้ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการก็ได้มอบหมายให้สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนดำเนินงานและบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและกระทรวงวิทยาศาสตร์ ทำงานร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ตุลาคม 2559) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการร่วมมือ คือ 1) เพื่อพัฒนาและยกระดับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา 2) เพื่อจัดทำและเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ 3) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการสื่อ 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (Active Learning, Critical Thinking) จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอน และการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นพัฒนาจิตสาธารณะ เพื่อการบริการชุมชนและสังคม 5) เพื่อยกระดับความสามารถด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสู่ระดับนานาชาติ

จากแนวทาง และนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล โรงเรียนพระราชรัฐในจังหวัดสกลนครสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวการพัฒนาการบริหารการดำเนินงานโรงเรียนพระราชรัฐ ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครโดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำนวน 37 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 จำนวน 21 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 18 โรงเรียน รวมถึงัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 79 โรงเรียน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินโครงการโรงเรียนพระราชรัฐและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพระราชรัฐของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานและพัฒนากิจการเจริญรู้ในโรงเรียนหน่วยงาน ครูและบุคลากร รวมทั้งนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและประเทศไทยในยุค 4.0 มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวการพัฒนาการบริหารการดำเนินงานโรงเรียนพระราชรัฐ ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครเพื่อจะรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานโรงเรียนพระราชรัฐของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. โรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชรัฐของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อยู่ในระดับใด
5. ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
6. โรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

7. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชัฐของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนครควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนพระราชัฐของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความเห็นของผู้บริหาร และ
ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชัฐของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู
5. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความเห็นของผู้บริหาร และ
ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
6. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
7. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชัฐ
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการ
ดำเนินงานของโรงเรียนพระราชัฐ จึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานโรงเรียนพระราชัฐของโรงเรียนประถมศึกษาใน
จังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อยู่ในระดับมาก
2. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชัฐ ของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนใน

โรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชวัง มีความแตกต่างกัน

3. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชวัง ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

4. ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชวังสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อยู่ในระดับปานกลาง

5. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชวัง ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชวังมีความแตกต่างกัน

6. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชวัง ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชวัง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศที่ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชวัง นำไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชวัง ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชวัง ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครโดยยึดหลักและกระบวนการดำเนินงานโรงเรียนพระราชวัง 3 ด้าน (คู่มือโรงเรียนพระราชวัง, 2559,

หน้า 25) ดังนี้

- 1.1 ด้านคุณธรรมของนักเรียน
- 1.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 1.3 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในวิชาหลัก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 73 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,202 คน รวมทั้งสิ้น 1,275 คน ในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ที่เข้าร่วมโครงการพระราชบัญญัติการศึกษา 2559 จำนวน 76 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยแยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 282 คนรวม 329 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนใช้การเลือกแบบเจาะจง ครูผู้สอนใช้การสุ่มอย่างง่ายใช้เกณฑ์ร้อยละ 60

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดโรงเรียน ได้แก่

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

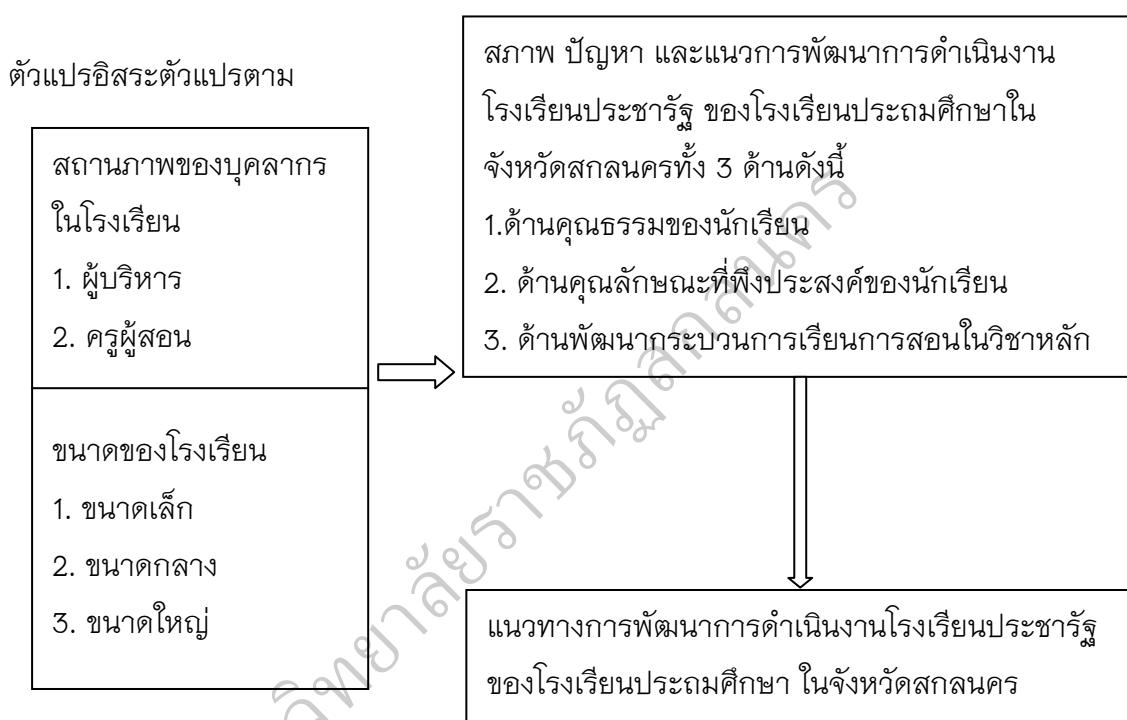
3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชบัญญัติของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

- 3.2.1 ด้านคุณธรรมของนักเรียน
- 3.2.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 3.2.3 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในวิชาหลัก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนพระราชรัฐ ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครโดยอาศัยกรอบแนวคิดของโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ(คู่มือโรงเรียนพระราชรัฐ, 2559, หน้า 25) เกี่ยวกับแนวคิดในการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แสดงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนพระราชรัฐ หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ โดยมีเป้าหมายคือยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้เป็นไปตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนพระราชรัฐต้องมีการพัฒนาและปฏิบัติตามจุดเน้น (คู่มือโรงเรียนพระราชรัฐ, 2559, หน้า 25) จำแนกเป็น ดังนี้

1.1 การพัฒนาส่งเสริมด้านคุณธรรมของนักเรียน (โรงเรียนคุณธรรม)
หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดจิตสำนึกที่ดีในด้านต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรม และฝึกฝนจนติดเป็นนิสัย

1.2 การพัฒนาส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความประพฤติที่ดี ถูกต้องตามกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรม ทางสังคม ทางศาสนา โดยมีการกำกับติดตามประเมินผลของนักเรียนเป็นประจำ

1.3 การพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนในวิชาหลักหมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ร่วมกันวางแผนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียน มีการพัฒนาการเรียนรู้ไปในทิศทางที่เหมาะสม และสนองต่อความต้องการของชุมชน

2. ปัญหา หมายถึง การปฏิบัติงานหรืออุปสรรคข้อจำกัดต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ

3. สภาพ หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ

4. การนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ หมายถึง การนำผลการวิจัยด้านสภาพการดำเนินการโครงการโรงเรียนพระราชรัฐที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม และด้านปัญหาการดำเนินการโครงการโรงเรียนพระราชรัฐที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ โดยเสนอเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ให้ข้อคิดเห็นและนำมาวิเคราะห์เสนอแนวทางในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนพระราชรัฐต่อไป

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 ขึ้นไป

6. สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่งเป็นบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครทั้ง 3 เขต ซึ่งประกอบด้วย

6.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2547

6.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตาม
โครงการโรงเรียนประชารัฐ

7. โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร หมายถึงโรงเรียนที่สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 3 เขต พื้นที่การศึกษา ได้แก่
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 2 และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

8. STEM คือแนวทางการจัดการศึกษาที่จะบูรณาการความรู้ใน 4 วิชา ได้แก่
วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ โดยเน้นการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา
ในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการคิดหรือผลผลิตใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ดำเนินชีวิต และการทำงาน ช่วยนักเรียนสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง 4 วิชา กับชีวิตจริง
และการทำงานได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร